

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ДРУГОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
АРТЕМЕНКО ІГОР АНАТОЛІЙОВИЧ
УХВАЛА

30 січня 2020 р.

Київ

579/0/18-20

Член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Артеменко Ігор Анатолійович, здійснивши попередню перевірку дисциплінарної скарги Васенко Світлани Ігорівни стосовно судді Київського районного суду міста Харкова Золотарьової Лідії Іванівни,

ВСТАНОВИВ:

до Вищої ради правосуддя 20 січня 2020 року за вх. № В-468/0/7-20 надійшла дисциплінарна скарга Васенко С.І. від (автор скарги проставила дату __січня 2020 року) на дії судді Київського районного суду міста Харкова Золотарьової Л.І. під час розгляду справи № 640/18895/15-ц за позовом до про поділ майна подружжя та за зустрічним позовом до про поділ майна подружжя.

Васенко С.І. у скарзі зазначає, що 28 жовтня 2019 року судом розглянуто вказану справу. На її думку, суддя Золотарьова Л.І. не повністю дослідила докази позивача за зустрічним позовом, чим порушила принцип рівності та неупередженості у здійсненні правосуддя, а також не зазначила в судовому рішенні мотивів відхилення аргументів позивача по суті спору.

Таким чином, на думку автора скарги, суддя при ухваленні судового рішення була упередженою та необ'єктивною, а також порушила норми процесуального права під час здійснення правосуддя, що унеможливило їй, як учаснику судового процесу, реалізувати надані процесуальні права, а також ухвалила необґрунтоване рішення суду від 28 жовтня 2019 року. Як зазначила скаржниця до цього часу справа до апеляційної інстанції не направлена.

З огляду на викладене автор скарги просить притягнути суддю Київського районного суду міста Харкова Золотарьову Л.І. до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 20 січня 2019 року дисциплінарну скаргу Васенко С.І. передано мені для здійснення попередньої перевірки.

Згідно з пунктами 1, 2 частини першої статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону; за наявності підстав, визначених пунктами 1-5 частини першої статті 44 цього Закону, – повертає дисциплінарну скаргу скаржнику.

За результатами вивчення та попередньої перевірки дисциплінарної скарги Васенко С.І. встановлено наступне.

Відповідно до положень частини другої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» дисциплінарна скарга подається у письмовій формі та повинна містити, зокрема, конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді, посилення на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скаржником відомості.

Проведеною попередньою перевіркою встановлено, що дисциплінарна скарга Васенко С.І. не містить конкретних відомостей про наявність у поведінці судді Київського районного суду міста Харкова Золотарьової Л.І. ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді, а також не містить фактичних даних (свідчень, доказів).

За результатами проведеної попередньої перевірки встановлено, що доводи дисциплінарної скарги Васенко С.І. фактично зводяться до незгоди з рішенням Київського районного суду міста Харкова від 28 жовтня 2019 року у справі № 640/18895/15-ц (суддя Золотарьова Л.І.).

Незгода із судовим рішенням не має наслідком дисциплінарну відповідальність судді, який брав участь у його ухваленні.

Відповідно до частини першої статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюється виключно судами.

Виключно законами України визначаються судоустрій та судочинство. Порядок здійснення правосуддя регламентується відповідним процесуальним законодавством України. Процесуальні акти і дії суддів, які стосуються вирішення питань підвідомчості судам спорів, порушення і відкриття справ, підготовки їх до розгляду, судовий розгляд справ у першій інстанції, в касаційному і наглядовому порядку та прийняття у них судових рішень належать до сфери правосуддя і можуть бути оскаржені лише в судовому порядку відповідно до процесуального законодавства України.

Позасудовий порядок оскарження актів і дій суддів, які стосуються здійснення правосуддя, неможливий (рішення Конституційного Суду України від 23 травня 2001 року № 6-рп/2001).

Вища рада правосуддя діє у межах повноважень, визначених у статті 131 Конституції України та статті 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», і не вправі оцінювати законність судового рішення та перевіряти його

правовий зміст. Виключне право перевіряти законність та обґрунтованість судових рішень має відповідний суд згідно з процесуальним законодавством.

У Висновках № 3 (2002) та № 11 (2008) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи зазначено, що є неприйнятною можливість притягнення судді до відповідальності за здійснення своїх обов'язків, крім випадку умисного правопорушення при здійсненні судових функцій. Консультативна рада європейських суддів наголошує, що зміст конкретних судових рішень контролюється головним чином за допомогою процедур апеляції або перегляду рішень у національних судах та за допомогою права на звернення до Європейського суду з прав людини.

Дисциплінарне провадження щодо судді має здійснюватися з урахуванням конституційного принципу незалежності суддівської діяльності, відповідно до якого дисциплінарне провадження не може бути спрямоване на оцінку судових рішень суддів, які можуть піддаватися критиці лише шляхом оскарження відповідно до закону. Той факт, що рішення судді може бути переглянуто, змінено чи відмінено апеляційною інстанцією, не може бути підставою для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності.

Тлумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для цивільної або дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості (пункт 66 Рекомендацій CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки).

У пункті 22 Декларації щодо принципів незалежності судової влади, прийнятої Конференцією голів верховних судів країн Центральної та Східної Європи 14 жовтня 2015 року, вказано, що жоден суддя не повинен притягатися до дисциплінарної відповідальності чи звільнятися за винесені ним судові рішення, окрім як у разі грубої недбалості чи навмисного порушення закону.

Згідно з Бангалорськими принципами поведінки судді, затвердженими резолюцією 2006/23 Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року, суддя повинен виконувати свою професійну функцію незалежно, виходячи з власної оцінки фактів та відповідно до свідомого розуміння закону, незважаючи при цьому на будь-які зовнішні впливи, стимули, тиски, загрози чи втручання, прямі або непрямі, хоч би від кого вони йшли і хоч би якими були їх причини.

У пункті 25 Київських рекомендацій ОБСЄ щодо незалежності судової системи в країнах Східної Європи, Південного Кавказу та Центральної Азії (від 23-25 червня 2010 року) зазначено, що процедура притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності повинна стосуватися підтверджених випадків порушення правил професійної поведінки, які є значними, неприпустимими та, окрім цього, ганьблять репутацію суддівства. Дисциплінарна відповідальність суддів не може бути наслідком змісту їхніх рішень або вироків, включаючи відмінності в юридичному тлумаченні між судами; наслідком прикладів суддівських помилок чи критики суддів.

Як зазначено у пункті 66 Рекомендацій CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки (від 17 листопада 2010 року), тлумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості.

Що стосується посилення скажника на невмотивованість судового рішення слід зазначити таке.

Обов'язок суду мотивувати прийняття або відхилення доводів сторін по суті спору полягає у відображенні в судовому рішенні висновків суду про те, що саме дало йому підстави, прийняти та/чи відхилити аргументи сторін щодо суті спору, з посиланням на з'ясовані у справі обставини та норми матеріального чи процесуального права, що підлягають застосуванню до праввідносин, що склалися.

Право на вмотивованість судового рішення є складовою права на справедливий суд, гарантованого статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Як неодноразово вказував Європейський суд з прав людини, право на вмотивованість судового рішення сягає своїм корінням більш загального принципу, втіленого у Конвенції, який захищає особу від свавілля; рішення національного суду повинно містити мотиви, які достатні для того, щоб відповісти на істотні аспекти доводів сторони (рішення у справі «Руїс Торіха проти Іспанії», параграфи 29-30). Втім, це право не вимагає детальної відповіді на кожен аргумент, використаний стороною.

У пункті 41 Висновку № 11 (2008) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету міністрів ради Європи щодо якості судових рішень зазначено, що обов'язок судів наводити підстави для своїх рішень не означає необхідності відповідати на кожен аргумент захисту на підтримку кожної підстави. Обсяг цього обов'язку може змінюватися залежно від характеру рішення. Згідно з практикою Європейського суду з прав людини, очікуваний обсяг обґрунтування залежить від різних доводів, що їх може наводити кожна із сторін, а також від різних правових положень, звичаїв та доктринальних принципів, а крім того ще й від різних практик підготовки та представлення рішень у різних країнах. З тим, щоб дотриматися принципу справедливого суду, обґрунтування рішення повинно засвідчити, що суддя справді дослідив усі основні питання, винесені на його розгляд.

Європейський суд зазначає, що, навіть якщо національний суд володіє певною межею розсуду, віддаючи перевагу тим чи іншим доводам у конкретній справі та приймаючи докази на підтримку позицій сторін, суд зобов'язаний мотивувати свої дії та рішення (рішення Суду у справі «Олюджіч проти Хорватії»).

Принцип справедливості, закріплений у статті 6 Конвенції, порушується, якщо національні суди ігнорують конкретний, доречний та важливий довід, наведений заявником (рішення Суду у справах «Мала проти України», Богатова проти України).

Суд повторює, що, хоча пункт 1 статті шостої Конвенції зобов'язує суди обґрунтовувати свої рішення, це не може розумітись як вимога детально відповідати на кожен довід (рішення Суду у справі «Трофимчук проти України»).

Зі змісту рішення Київського районного суду міста Одеси від 28 жовтня 2019 року (суддя Золотарьова Л.І.) вбачається, що у ньому зазначені мотиви, з яких суд виходив, задовольняючи частково позовні вимоги та зустрічні позовні вимоги, а отже посилання на невмотивованість судового рішення є безпідставним.

Відповідно до частини шостої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 року № 1402-VIII дисциплінарну справу щодо судді не може бути порушено за скаргою, що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку судді.

Згідно з пунктами 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо вона не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді, посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

Пунктом 12.4 Регламенту Вищої ради правосуддя передбачено, що скарга залишається без розгляду та повертається з підстав, передбачених статтею 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», з урахуванням положень статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

З огляду на викладене дисциплінарну скаргу Васенко С.І. слід залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Відповідно до положень пункту 12.2 Регламенту Вищої ради правосуддя з підстав, передбачених пунктами 1-5 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати – доповідач постановляє ухвалу про залишення скарги без розгляду, копія якої разом із скаргою направляється скаржнику.

Керуючись статтями 43, 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», пунктами 12.2, 12.4 Регламенту Вищої ради правосуддя, член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя,

ухвалив:

дисциплінарну скаргу Васенко Світлани Ігорівни стосовно судді Київського районного суду міста Харкова Золотарьової Лідії Іванівни залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Другої Дисциплінарної
палати Вищої ради правосуддя**

І.А. Артеменко